

Izvješće o provedenom savjetovanju o nacrtu III. Nacionalnog izvješća o provedbi UNECE Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhuška konvencija)

Republika Hrvatska je stranka UNECE Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhuška konvencija) te je obvezna svake tri godine podnositi nacionalno izvješće o njenoj provedbi. Države članice Aarhuške konvencije pozvane su dostaviti Tajništvu Aarhuške konvencije u Ženevi svoja nacionalna izvješća do kraja 2013.g. na osnovu čega Tajništvo izrađuje pregledno izvješće koje će biti predstavljeno na idućem 5. Sastanku članaka (30. lipanj – 2. srpanj 2014., Maastricht, Nizozemska).

Cilj je ovog III. Nacionalnog izvješća o provedbi Aarhuške konvencije dati pregled zakonodavnih i drugih mjera koje je država poduzela za provedbu odredbi Aarhuške konvencije u razdoblju od prošlog izvješća, odnosno od 2011.g. do kraja 2013.g. III. Nacionalno izvješće je napravljeno u skladu s propisanim obrascem i preporukom Tajništva da ne sadrži više od 13.000 riječi. Prevedeno je na engleski jezik i poslano u Tajništvo UNECE-a krajem prosinca 2013.g. III. Nacionalno izvješće o provedbi Aarhuške konvencije kao i prethodna dva, možete vidjeti ovdje <http://www.mzoip.hr/default.aspx?id=7667>.

Nacrt III. Nacionalnog izvješća izrađen je na osnovu priloga i mišljenja Radne skupine u kojoj su sudjelovali predstavnici Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Ministarstva pravosuđa i predstavnici relevantnih tijela državne uprave, agencija, zavoda, fonda i mreže udruga koje se bave okolišem.

Nacrt je bio objavljen na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i prirode u trajanju od 30 dana (25.10. – 23.11.2013.) te je Ministarstvo putem dopisa pozvalo sve jedinice područne (regionalne) samouprave da se uključe u javnu raspravu. Neke su jedinice područne (regionalne) samouprave dodatno prosljedile nacrt svojim jedinicama lokalne samouprave, o čemu su obavijestile Ministarstvo. Udruga Zelena Istra je objavila prijedlog nacrta na svojoj internetskoj stranici (predstavnicima ove udruge je sudjelovala u Radnoj skupini).

Tijekom javne rasprave zaprimljeno je oko 60 komentara (primjedbe i prijedlozi) i svi su uzeti na razmatranje. Većina komentara je potpuno ili djelomično prihvaćena, dok neki komentari nisu prihvaćeni jer Nacionalno izvješće već sadrži dotične informacije ili pak komentari nisu u duhu Aarhuške konvencije. U tablici je sažeti prikaz zaprimljenih komentara i razlog prihvaćanja/neprihvaćanja. Ovo Izvješće o provedenom savjetovanju objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva o čemu su sudionici obaviješteni pisanim putem.

Izvješće o provedenom savjetovanju o nacrtu III. Nacionalnog izvješća o provedbi UNECE Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhuška konvencija)

Redni broj	Naziv dionika (pojedinaac, organizacija, institucija)	Tekst primjedbe/prijedloga	Razlog prihvaćanja/neprihvaćanja primjedbe ili prijedloga
1.	Udruga pčelara "Pčelinjak", Zagreb, Svačićev trg 11 i Udruga za promociju i primjenu ekološke pčelarske etike biopčela, Rose Leard 45, Rijeka 200 članova u obje Udruge	Aarhuška konvencija se na hrvatskim sudovima ne provodi, odnosno hrvatski suci nisu upoznati sa Zakonom o potvrđivanju Aarhuške konvencije (<u>detaljni komentar vidi ovdje</u>).	Primjedba je reflektirana u Nacionalnom izvješću, bez navođenja detalja konkretnog slučaja.
2.	Općina Stubičke Toplice sa sjedištem u Stubičkim Toplicama, Viktora Šipeka 16	Prijedlog da se u izvješće uvrste informacije o tome kako Općina Stubičke Toplice informira javnost (Službeni glasnik županije, internetske stranice, radio postaje, tisak i lokalno glasilo, oglasna ploča). U posljednje tri godine, Općina nije niti jedan podatak označila tajnim.	Ova je informacija već obuhvaćena u Nacionalnom izvješću kada se govori općenito o praksi u Hrvatskoj.
3.	Grad Ivanec, Trg hrvatskih Ivanovaca 9b	Prijedlog: u čl. 3 - pod b (mjere poduzete u cilju promicanja obrazovanja i svijesti o okolišu) predlažemo sljedeću dopunu: Na nacionalnoj razini je 20. travnja, na Dan planeta Zemlje, provedena Zelena čistka - jedan dan za čisti okoliš, kao dio World Cleanup akcije, koja je u Hrvatskoj prerasla u najveću nacionalnu ekološku i volontersku akciju, a okupila je tisuće volontera iz gotovo 200 gradova i općina.	Prilog je uvršten u dodatak I Nacionalnog izvješća.
4.	Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša	<p>a) Vezano za način obavješćavanja javnosti u različitim fazama postupaka PUO i SPUO dodatno putem lokalnih medija treba voditi računa o povećanim troškovima vođenja postupka koje snosi investitor kao i da treba upozoriti na članak 10. Zakona o općem upravnom postupku koji sadrži načelo učinkovitosti i ekonomičnosti.</p> <p>b) vezano na mjere poduzete kako bi se osiguralo da postupci sudjelovanja pruže javnosti mogućnost da dostave sve primjedbe, informacije, analize ili mišljenja treba dodati da je ustanovljena praksa da se tijekom javne rasprave omogućava zainteresiranoj javnosti upisivanje primjedbi izravno u knjige primjedbi izložene na mjestima javnog</p>	<p>a) Nije prihvaćeno, jer Aarhuška konvencija govori o važnosti sudjelovanja javnosti na vrijeme i u svim fazama. Primjeri pokazuju da loša komunikacija s javnošću u konačnici uzrokuje poskupljenje postupka za investitora.</p> <p>b) Ova je informacija već obuhvaćena u Nacionalnom izvješću kada se govori općenito o praksi u Hrvatskoj</p>

		uvida te dostava pisanih primjedbi poštom i elektroničkom poštom.	
5.	Zajednica za zaštitu okoliša u gospodarstvu, Sektor za industriju, Hrvatska gospodarska komora	<p><u>Detaljni komentari vidi ovdje.</u></p> <p>a) Trebalo je uključiti gospodarski sektor i osigurati cjeloviti pregled provedbe Aarhuške konvencije u državi.</p> <p>b) Primjedbe na sadržaj Izvješća Ureda za udruge Vlade RH.</p> <p>c) Prilog o relevantnim aktivnostima koje su poduzeli HGK i RHPSOR-a.</p> <p>d) Dodati popis propisa, Direktiva EU i popis skraćenica.</p>	<p>a) Ministarstvo gospodarstva je bilo pozvano da se uključi u Radnu skupinu. Članovi Radne skupine imaju obavezu konzultirati sektorska tijela iz svoje nadležnosti radi prikupljanja relevantnih informacija. Prihvaća se prijedlog da se drugi put direktno pozovu reprezentativni predstavnici gospodarskih udruženja.</p> <p>b) <u>Primjedbe su proslijeđene Uredu za udruge na znanje.</u></p> <p>c) Prilog je uvršten u dodatak I Nacionalnog izvješća.</p> <p>d) Obrazac za izradu Nacionalnog izvješća je propisan te postoji preporuka o njegovoj dužini i da se vodi računa da su odgovori na pitanja razmjerni. Europska unija kao stranka Aarhuške konvencije samostalno će izvijestiti o aktivnostima i propisima za svoju regiju (Direktive i Uredbe).</p>
6.	Okolišne udruge okupljene u mreži Zeleni forum (43 udruge članica)	<p>Jedan dio komentara udruga je zaprimljen kroz rad na nacrtu, a drugi tijekom javne rasprave. <u>Detaljne komentare zaprimljene tijekom javne rasprave vidi ovdje.</u></p> <p>a) Sama Aarhuška konvencija treba proširiti definiciju javne vlasti i obuhvatiti tijela i institucije koje djeluju u sudbenom ili zakonodavnom svojstvu (čl. 2. st. 2.).</p> <p>b) Primjedba je i da Zakon o zaštiti okoliša (ZOZO) nije uzeo u obzir da obveže privatne tvrtke koje pružaju javne usluge da izrade strateške procjene za planove i programe.</p>	<p>Velika većina komentara zaprimljena tijekom javne rasprave je već sadržana u Nacionalnom izvješću tako da ih nije bilo potrebe dodatno ubacivati. Jedan dio komentara je uvršten dok se na ostale primjedbe očitujemo se kako slijedi:</p> <p>a) Izmjene i dopune ovog međunarodnog sporazuma radi se po utvrđenoj proceduri koja je propisana u čl. 14. koji govori o predlaganju amandmana na Aarhušku konvenciju.</p> <p>b) Pravni sustav RH osigurava da se ni jedan dokument ne može pripremati, odnosno provoditi ako nije usklađen s dokumentima koji se donose na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, odnosno za koje je</p>

		<p>c) Primjedbe su da ZOZO ne previđa suspenzivan učinak tužbe iz područja zaštite okoliša čak ni u slučaju kad bi moglo doći do velike štete u okolišu i za stanovništvo, što se smatra da nije u skladu s Aarhuškom konvencijom.</p> <p>d) Visina troškova sudskih postupaka i dalje predstavlja prepreku te treba pokrenuti poboljšanja.</p> <p>e) Prijedlog je da se uvede besplatna pravna pomoć organizacijama civilnog društva (OCD) kada se radi o zaštiti okoliša,</p> <p>f) Primjedba se odnosi na čl. 171. ZOZO-a koji predviđa mogućnost da tvrtka, odnosno druga pravna i fizička osoba imaju pravo tražiti naknadu obične štete i izmakle koristi od osobe koja je osporavala neku odluku, radnju i propusta u vezi sa zaštitom okoliša. Uvjet za to jest da se utvrdi da je podnositelj zahtjeva zlorabio svoje pravo prema odredbama ZOZO. Prigovor je da kriteriji za procjenu zlorabe nigdje nisu navedeni te da takvo zakonsko rješenje dovodi u neizvjestan i neravnopravan položaj osobe koje se žele koristiti zajamčenim pravom na pristup pravosuđu što je protivno Ustavu RH.</p>	<p>obvezan postupak SPUO.</p> <p>c) ZOZO ne predviđa ovu mogućnost, jer određivanje odgovornog učinka tužbe u RH donosi Upravni sud u upravnom sporu koji se vodi. S tim u vezi nadležni sud utvrđuje bi li moglo doći do velike štete u okolišu, za što postoji i sudska praksa.</p> <p>d) Prema čl. 17. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima (NN 143/12) izmijenjen je članak 79. istoga zakona tako da sada glasi: „U upravnim sporovima svaka stranka podmiruje svoje troškove“ što je poboljšanje u odnosu na prijašnji sustav.</p> <p>e) Objašnjenje: činjenica je da u Hrvatskoj besplatnu pravnu pomoć mogu dobiti isključivo fizičke osobe te da ZOZO ne može predvidjeti da su OCD <i>ex lege</i> ovlaštene na besplatnu pravnu pomoć.</p> <p>f) Objašnjenje je da se navedenim člankom htjelo osigurati da se postupci u zaštiti okoliša ne koriste u druge svrhe. Zlorabiti pravo znači da se za financijsku ili drugu korist podnose pravni lijekovi koji su dostupni samo zainteresiranoj javnosti kako je to uređeno ZOZO-om. Navedena odredba u skladu je sa Kaznenim zakonom te se ovdje pojavljuje kao upozorenje potencijalnim zloporabiteljima toga prava. Bez obzira na ovaj članak ZOZO-a, pravo podnošenja zahtjeva za nadoknadom štete u slučaju izmaknute dobiti zbog zlorabe prava postoji u pravnom sustavu RH. Utemeljenost tužbe za zlorabu podnositelj mora dokazati pred sudom. Navedenom odredbom su zaštićeni, kako interes javnosti (da se tužbe podnose samo tamo gdje je i kada je to opravdano), tako i interes nositelja zahvata/operatera.</p>
7.	Grad Zagreb	a) Informacije o praksi sudjelovanja javnosti u gradu	a) Uvršteno u Nacionalno izvješće zbog značaja grada

		Zagrebu kod pokretanja SPUO, PUO. b) Prilog o ulaganju u odgoj, obrazovanje i razvijanje svijesti o zaštiti okoliša i održivom razvoju	Zagreba. b) Prilog je uvršten u dodatak I Nacionalnog izvješća.
8.	Zagrebačka županija, Požeško-slavonska županija, Koprivničko-križevačka županija, Krapinsko-zagorska županija, grad Oroslavlje, Varaždinska županija, Virovitičko-podravska županija, Vukovarsko-srijemska županija, Grad Samobor	Većina je javila da nema primjedbe, dok su neki poslali informacije o svojim aktivnostima u svrhu provedbe Aarhuške konvencije.	Informacije o praksi u provođenju odredbi Aarhuške konvencije, primljene su na znanje. Nisu uvrštene jer ne predstavljaju nove mjere, već postupke koji su propisani i uobičajeni u Hrvatskoj.